

PRIMES

produktu grupa "tīri" transportlīdzekļi

Piedāvā

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

PRIMES

Pārskats

- ⦿ Ietekme uz vidi
- ⦿ Tiesiskais regulējums
- ⦿ Ieteicamie ZPI kritēriji
- ⦿ Labās prakses piemērs
- ⦿ Noderīgas interneta saites

© Photo courtesy of LGAction by ICLEI

PRIMES

Publiskais iepirkums un produkti ar augstu ietekmi uz vidi un lielu ietekmes samazinājuma potenciālu

PRIMES

transportlīdzekļu radītā
ietekme uz vidi

© Photo courtesy of CaroleGomez_iStock by ICLEI

- ⊙ Ietekme uz klimata izmaiņām, ko rada siltumnīcefekta gāzu emisijas.
- ⊙ Resursu izsmelšana (it īpaši neatjaunojamie degvielas resursi).
- ⊙ Gaisa piesārņojums, ko rada izplūdes gāzu emisijas, var izraisīt:
 - lokālas veselības (it īpaši elpceļu) un reģionālās sabiedrības veselības problēmas;
 - kaitējumu videi, ēkām un pieminekļiem.
- ⊙ Trokšņa piesārņojums.
- ⊙ Atkritumu uzkrāšanās — smērvielas, eļļas un riepas.
- ⊙ Atkritumu uzkrāšanās transportlīdzekļu dzīves cikla beigās.

PRIMES

ZPI kritēriji attiecībā uz ietekmi uz vidi

- ⊙ Zemu emisijas līmeņu transportlīdzekļu iegāde (SEG, citas izplūdes gāzes un troksnis).
- ⊙ Degvielas patēriņa samazināšana, izmantojot eko-braukšanas režīmu, riepu slodzes kontroles sistēmas un pārnesumu pārslēgšanas indikatorus.
- ⊙ Degvielas patēriņa samazināšana, izmantojot zemas viskozitātes smērvielas un zemas rites pretestības riepas.
- ⊙ Transportlīdzekļu ar gaisa kondicionēšanas sistēmām, kurām ir zems globālās sasilšanas potenciāls (Global Warming Potential, GWP), iegāde.
- ⊙ Videi draudzīgu riepu un reģenerētu smērvielu iegāde.
- ⊙ Pareizas smērvielu un riepu savākšanas un apsaimniekošanas nodrošināšana.
- ⊙ Veicināt tādu transportlīdzekļu, kas ražoti no atkārtoti pārstrādātiem/bio materiāliem, attīstību.

PRIMES

Direktīva 2009/33/EK par
"tīro" un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu

Direktīva 2009/33/EC ("Tīro" transportlīdzekļu
direktīva)

nosaka to, ka visām valsts iestādēm un
sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem
jāņem
vērā šādi nosacījumi:

- ⊙ Degvielas patēriņš
- ⊙ CO₂ emisijas
- ⊙ Kaitīgu gāzu emisijas (NO_x, PM, NMHC)

© Photo courtesy of ICLEIbooklet by ICLEI

PRIMES

Ieteikumi: dzīves cikla izmaksas

transportlīdzekļu dzīves cikla izmaksas (DCI)

- ⊙ enerģijas patēriņš
- ⊙ utilizācijas izmaksas
- ⊙ iegādes cena

transportlīdzekļu dzīves cikla izmaksu (DCI) elementi:

- ⊙ ieguldījumu izmaksas
 - ⊙ ikgadējie ar transportlīdzekļiem saistītie nodokļi
 - ⊙ enerģijas patēriņš, kas balstīts uz izmaksām, kas radušās no degvielas patēriņa transportlīdzekļa dzīves cikla laikā
 - ⊙ apkopes izmaksas, ko veido motoreļļas, rezerves daļu izmaksas, kā arī atbilstošas darbaspēka izmaksas
 - ⊙ apdrošināšanas izmaksas
 - ⊙ izmaksas vai ienākumi, kas saistīti ar dzīves cikla beigām
-

PRIMES

Ieteikumi: Līguma priekšmets

- ⊙ Līguma priekšmetam jāietver norāde uz ilgtspējību.

Piemērs: Pamatlīgums zemu emisiju transportlīdzekļu iegādei vai nomāšanai (ZPI "Training Toolkit").

- ⊙ Uzmanību! Norādot konkrētas transportlīdzekļu markas, jāņem vērā nediskriminācijas princips.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (I)

Maksimālo degvielas patēriņu var definēt:

1. **CO₂ emisijas** maks. 110g/km (skatīt kritēriju apraksti ZPI "Training Toolkit").
2. **Eko-braukšanas režīms:**
transportlīdzekļi /autofurģoni tiek nodrošināti ar informāciju/instrukcijām par attiecīgā transportlīdzekļa eko-braukšanu.

Pārbaude: Pretendents iesniedz dokumentāciju, kas ietver attiecīgo informāciju.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (II)

3. **Pārnesumu pārslēgšanas indikators (Gear Shift Indicator, GSI)**

Piedāvājumā ietvertais transportlīdzeklis ir aprīkots ar pārnesumu pārslēgšanas indikatoru.

Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kurā norādīta šī informācija.

4. **Degvielas patēriņa norāde**

Piedāvājumā ietvertie transportlīdzekļi ir aprīkoti ar mehānismu, kas transportlīdzekļa vadītāju informē par degvielas patēriņa apjomu.

Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kurā norādīta šī informācija.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (II)

5. **Gaisa kondicionēšanas iekārtas gāzes**

Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar gaisa kondicionēšanas sistēmu, kas tiek darbināta ar fluoru saturošu siltumnīcefekta gāzi, globālās sasilšanas potenciālam (GWP) būtu jābūt ≤ 150 (saistīts ar CO₂ 100 gadu laika periodu).

Pārbaude: Pretendentam jānorāda transportlīdzekļa kondicionēšanas sistēmā izmantotās gāzes nosaukums, formula un GWP. Ja tiek izmantots gāzu maisījums, GWP tiek aprēķināts, izmantojot konkrētu formulu.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (IV)

6. **Izplūdes gāzu emisijas**

transportlīdzekļiem jāatbilst EURO 6 standartam.

Pārbaude:

Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kur norādīta šī informācija.

7. **Riepu spiediena kontroles sistēmas (Tyre pressure monitoring systems, TPMS)**

Piedāvājumā iekļautais transportlīdzeklis ir aprīkots ar riepu spiediena kontroles sistēmu.

Pārbaude:

Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kur norādīta šī informācija.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (V)

8. **transportlīdzekļu riepas — troksnis**

transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar riepām, kuru radītais troksnis ir zem maksimālās robežvērtības, kas noteikta Regulā Nr. 661/2009.

Pārbaude:

Pretendentam jāiesniedz riepu saraksts, kas tiks izmantots

apkopes darbos, tehniskā dokumentācija vai riepu testēšanas rezultāti, kuros norādīta radītā trokšņa līmenis, kā arī parakstīta apņemšanās deklarācija līguma darbības laikā izmantot šos produktus.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (VI)

9. **transportlīdzekļu riepas — rites pretestība**

Rites pretestība (gan jaunām, gan lietotām riepām), kas izteikta kg/tonnās nedrīkst pārsniegt robežvērtības, kas minētas ISO 28580 standartā vai līdzvērtīgas robežvērtības.

Pārbaude:

Pretendentam jāiesniedz izmantojamo riepu saraksts, testēšanas rezultāti atbilstoši ISO 28580 vai līdzvērtīgiem riepu pārbaudes standartiem un parakstīta apņemšanās deklarācija par attiecīgo produktu izmantošana līguma spēkā esamības laikā.

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (VII)

10. Smērvielas

Pārbaude:

Pretendentam jāuzrāda piedāvāto smērvielu tehniskā dokumentācija. Produkti, kas atbilst attiecīgam ekomarķējuma 1. tipam, nodrošinot atbilstību noteiktajiem kritērijiem tiks atzīti par atbilstīgiem. Tiek pieņemti arī citi atbilstīgi pierādījumi, piemēram, tehniskā dokumentācija vai testēšanas ziņojumi, ko izdevusi neatkarīga iestāde.

PRIMES

Ieteikumi: Piešķiršanas kritēriji

- ⦿ Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas lēmums tiek balstīts uz saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu

PRIMES

Ieteikumi: Piešķiršanas kritēriji (II)

Papildus punkti tiek piešķirti par:

1. Alternatīvu degvielu izmantošana

transportlīdzeklis izstrādāts tā, lai to varētu darbināt ar alternatīvu degvielu (piemēram, biodegvielu, elektrības, ūdeņraža vai hibrīdu sistēmām).

Pārbaude: Pretendentam jāiesniedz transportlīdzekļa tehniskā dokumentācijā, kurā būtu aprakstītas šīs tehniskās vai degvielas tehnoloģijas.

2. Trokšņu emisijas līmeņi

Trokšņu emisijas ir zemākas nekā tās, kādas noteiktas tiesību aktos.

Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kur norādīta šī informācija, vai arī testēšanas rezultāti.

PRIMES

Ieteikumi: Piešķiršanas kritēriji (III)

Papildus punkti tiek piešķirti par.

3. Zemāks CO₂ emisiju līmenis

Zemāks CO₂ emisiju līmenis nekā tas prasīts specifikācijās (1).

Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kur norādīta informācija par CO₂ izmešiem.

4. *Start-stop* sistēma

transportlīdzeklis ir aprīkots ar *start-stop* sistēmu.

Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kur norādīta šī informācija.

PRIMES

Ieteikumi: Nākotnes idejas

- ⊙ Transportlīdzekļu parka apvienošana ar transportlīdzekļu koplietošanu (carsharing)/sadarbībā ar citām iestādēm, piemēram, baznīcu, saistībā ar transportlīdzekļu koplietošanu.
- ⊙ Kopējais (apvienotais) iepirkums, lai nodrošinātu zemākas iepirkuma izmaksas un mazāku administratīvo darbu (piemēram, Stokholmā).
- ⊙ Biogāzes ražošana no ūdens/ūdens resursiem pašvaldībā (piemēram, Lillē, Stokholmā, Grācā...).
- ⊙ Informācijas apmaiņa par labākās prakses piemēriem ar citām pašvaldībām, izmantojot, piemēram, Procura+ (piemēram, Vīne attiecībā uz būvniecības iekārtām, traktoriem, smagajām kravas automašīnām, ugunsdzēsības vielām).
- ⊙ Personāla, kas veic pārvadājumus, apmācība

PRIMES

Piemērs: Konkursa pārskats

- ⊙ **Līguma priekšmets:** Zemu emisiju transportlīdzekļu iegāde (vieglie, pasažieru transportlīdzekļi).
- ⊙ **Tehniskā specifikācija:** Kompakts transportlīdzekļa tips 110 g CO₂/km
Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kurā norādīta informācija par CO₂ izmešiem.
- ⊙ **Piešķiršanas kritēriji:** Zemāks CO₂ emisiju līmenis nekā prasīts specifikācijās.
Pārbaude: Pretendentam jāuzrāda transportlīdzekļa tehniskā dokumentācija, kurā norādīta informācija par CO₂ izmešiem.
- ⊙ Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas lēmums tiek balstīts uz saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu.

PRIMES

Pastāvošie standarti, ekomarķējums un citi kritēriju avoti

- Marķējums par degvielas patēriņu un CO₂ izmešiem (tikai pasažieru transportlīdzekļiem) atbilstoši Degvielas marķējuma direktīvai 1999/94/EK.
- Ekomarķējums "Blue Angel" zema trokšņa līmeņa un zema piesārņojuma emisiju vieglajiem transportlīdzekļiem un autobusiem.
- Bra Miljöval (Zviedrija): kritēriji attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem.
- Ziemeļu ekomarķējums un marķējums "Blue Angel" nosaka kritērijus transportlīdzekļu riepām.
- ES ekomarķējums attiecībā uz smērvielām, lai nepieļautu/samazinātu kaitīgo vielu un maisījumu klātbūtni, prasībām attiecībā uz toksiskumu ūdens organismiem, bionoārdīšanos, bioakumulācijas potenciālu un atjaunojamo materiālu sastāvu.

PRIMES

Labās prakses piemēri

ievads

- ⦿ Berlīnes Policija katru gadu iegādājas dažādus transportlīdzekļus (apmēram 200), ņemot vērā to dzīves cikla izmaksas iepirkumā.

© Photo courtesy by flickr.com

Tehniskā specifikācija

- ⦿ Atbilstība Vācijas 4. standartam attiecībā uz cieta daļiņu emisiju — tas sniedz iespēju lietot transportlīdzekli Vācijas iekšpilsētu vides zonās ('Umweltzone').
- ⦿ Cieta daļiņu filtrs (dīzeļdzinējiem).
- ⦿ Atbilstība Eiropas izplūdes gāzu emisiju standartam EURO 5 (visstiktākais standarts iepirkuma laikā).

PRIMES

Labās prakses piemēri

© Photo courtesy by flickr.com

Piešķiršanas kritēriji

- ⦿ Tehnisko aspektu izvērtējums (40% no kopējā punktu skaita) un DCI (60% no kopējā punktu skaita), kas ietver finanšu un izmaksas vides jomā. Maksimāli piešķiramo punktu skaits ir 40 000 punkti.
- ⦿ Piedāvājums, kas pirmajā posmā ieguvis vislielāko punktu skaitu, kā arī piedāvājumi, kas saņēmuši līdz 10% mazāku punktu skaitu, tika salīdzināti, balstoties uz iegādes cenu, pieņemot lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu zemākās cenas piedāvājumam.

PRIMES

Labās prakses piemēri

© Photo courtesy by flickr.com

Rezultāti

- ⊙ Iesniegtajos piedāvājumos nekonstatēja problēmas, kas liegtu pretendentiem nodrošināt atbilstību iepirkuma prasībām.
- ⊙ Kopējais piedāvājumu skaits neatšķīrās no iepriekšējos iepirkumos iesniegto piedāvājumu skaita.
- ⊙ Ņemot vērā uzsvaru un apsvērumus attiecībā uz dažādām izmaksām produktu kalpošanas laikā, lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu tikai pieņemts par labu pretendentam, kas veiksmīgi atbilda iepriekš noteiktajiem vides kritērijiem, kā arī atbilda izvirzītajām finanšu prasībām.

PRIMES

Rīki: Top 10 transportlīdzekļu ietekmes uz vidi klasifikācijas saraksts (VCD)

- ⊙ Ieteicamā mazumtirdzniecības cena (eiro): 12 950
- ⊙ Veiktspēja (kW/PS) : 50/68
- ⊙ Motora jauda (ccm) : 999
- ⊙ Degviela: G
- ⊙ Kopējais patēriņš NEFZ (l/100 km): 3,6/2,5
- ⊙ CO₂ (g/km): 79
- ⊙ Trokšņu emisija [dB(A)]: 69
- ⊙ Emisiju klase: Euro 5

1. vieta Volkswagen Eco Up

PRIMES

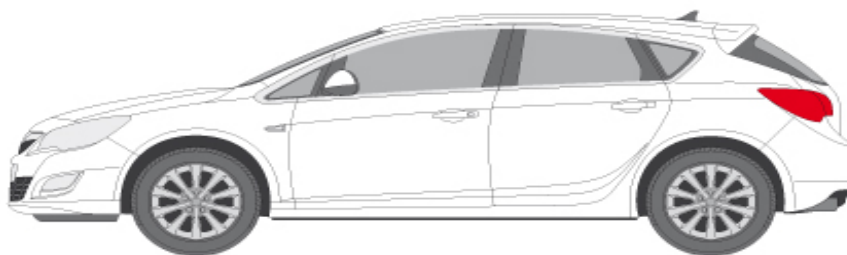
Rīki: Videi nekaitīgs transportlīdzeklis (EK)

- Pieeja Eiropā lielākajai transportlīdzekļu datubāzei.
- Kopējo dzīves cikla izmaksu aprēķins atbilstoši Direktīvai 2009/33/EK par "tīro" un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu.
- Interaktīvie līdzekļi kopējam iepirkumam, lai veicinātu dinamisku tirgus attīstību.
- ES mēroga informācija par esošajiem iepirkuma noteikumiem un "tīro" transportlīdzekļu tirgus veicināšanas plānu.
- ES mēroga informācija par "tīro" transportlīdzekļu tirgus daļu.
- Spēcīga un viegli izmantojama interneta aplikācija.
- Individuāla datu izvade un aprēķini attiecībā uz katru ES dalībvalsti.

PRIMES

Dzīves cikla izmaksu piemērs (videi saudzīgs transportlīdzeklis)

Opel Astra (J) SPORTS TOURER

Lifetime Cost

Data & Features

2 / 259

Kopējās darba mūža izmaksas

5.752,94 €*

Degvielas patēriņš

5.136,19 €

CO₂ - izmaksas

582,00 €

Kaitīgo izmešu izmaksas

34,75 €

Darbojas ar dīzeļdegvielu

> Back to list

PRIMES

Citi resursi

- ⊙ Procura+ kritēriji autobusiem
http://www.procuraplus.org/fileadmin/files/Manuals/English_manual/Procura_Manual_Chapter6a_-_buses.pdf
- ⊙ ZPI kritēriji
http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm
- ⊙ ZPI apmācību materiāls transportlīdzekļiem
http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm
- ⊙ Vidi saudzējoši transportlīdzekļu parki www.clean-fleets.org

